

IGKM/P/124/2022

Warszawa, 27.09.2022 r.

Szanowny Pan,
Andrzej Adamczyk
Minister Infrastruktury

Dot.: Objęcie ochroną karnoprawną pracowników transportu publicznego

Szanowny Panie Ministrze,

w świetle wielu dramatycznych wydarzeń w ostatnim czasie związanych z pobiciami prowadzących pojazdy transportu publicznego, Izba Gospodarcza Komunikacji Miejskiej ponawia apel o zwiększenie ochrony prawnej prowadzących pojazdy, kontrolerów biletów oraz pracowników nadzoru ruchu transportu publicznego poprzez analogiczne stosowanie do tej grupy przepisów Kodeksu karnego odnoszących się do ochrony funkcjonariusza publicznego. Proponujemy w tym zakresie następujące zmiany w Ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe („Prawo przewozowe”):

- 1. W art. 15 Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz.U. 2020 poz. 8 ze zm.) dodaje się ustęp 3a o następującej treści:**

3a Prowadzący pojazdy oraz pracownicy nadzoru ruchu publicznego transportu zbiorowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. 2019 poz. 2475 ze zm.) podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzystają z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z Dz.U. 2020 poz. 1444 ze zm.) dla funkcjonariuszy publicznych.

- 2. W art. 33a Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz.U. 2020 poz. 8 ze zm.) dodaje się ustęp 9 o następującej treści:**

Osoby, o których mowa w ustępie 1. korzystają z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (Dz. U. z Dz.U. 2020 poz. 1444 ze zm.) dla funkcjonariuszy publicznych podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.

Izba Gospodarcza Komunikacji Miejskiej

1

Nr konta: 80 1090 1870 0000 0001 0615 0818

ul. Wąwozowa 11 lok. U4A | 02-796 Warszawa | (+48) 22 848 21 01 | www.igkm.pl | igkm@igkm.pl

NIP: 521 008 65 88 | REGON: 012501721 | KRS: 0000170196 | Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

UZASADNIENIE

Coraz częściej nagłaśniane medialnie dramatyczne pobicia kierowców autobusów miejskich w ostatnim czasie m.in. w Poznaniu, Szczecinie, Jeleniej Górze czy Wrocławiu wskazują nie tylko potrzebę wprowadzenia takiego zapisu, ale również uwypuklają patologię obecnego stanu, który umożliwia bezkarność sprawców i utrudnia świadczenie efektywnej ochrony prawnej swoim pracownikom przez operatorów i organizatorów komunikacji miejskiej.

Narastające poczucie fizycznego zagrożenia jest jednym z czynników, który zaczyna decydować o odejściach kierowców z zawodu. W obecnej chwili braki kadrowe w dużych miastach powodują konieczność ograniczania pracy przewozowej i ograniczania liczby autobusów w ruchu. Dochodzi do tego umiarkowane zaangażowanie stosownych służb porządkowych zarówno w ściganiu przestępstw jak i właściwe gromadzenie stosownej dokumentacji dowodowej na potrzeby postępowań sądowych. Wszystko to prowadzi do coraz większych zakłóceń w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej w polskich miastach.

W naszej opinii istniejące instrumenty ochrony prawnej przysługujące pracownikom komunikacji publicznej, sprowadzające się do zwykłej procedury cywilno-prawnej, są wysoce niewystarczające. W związku z tym stoimy na stanowisku, że osobom zatrudnionym niejednokrotnie w strukturach jednostek samorządu terytorialnego i wykonującym tak trudne obowiązki należy się szersza ochrona, także na gruncie prawa karnego. Tym samym np. kierowca autobusu w razie naruszenia nietykalności cielesnej, czynnej napaści lub znieważenia, będzie mógł skorzystać również z ochrony prawnej określonej w kodeksie karnym. Sądzymy, że wdrożenie proponowanej zmiany umożliwi organom ścigania, po ich zawiadomieniu o zajściu, podjęcie skutecznych działań mających na celu ściganie i ukaranie osoby, która takiego czynu dokonała.

Postulując wprowadzenie przedmiotowych zmian zdajemy sobie sprawę z obecnego stanu prawnego i niejednolitego stanowiska orzecznictwa oraz doktryny prawa w zakresie prezentowanego problemu. Kierowcy i motorniczowie w transporcie publicznym komunikacji nie zostali wprost objęci katalogiem funkcjonariuszy publicznych, który ustanawia art. 115§13 KK. Trudno jednak uznać za czysto „usługowy” charakter czynności wykonywanych przez kierowcę, takich jak na przykład żądanie przestrzegania wymogów zasłaniania twarzy czy wypraszenie pasażerów ze środków komunikacji wykonywanych niejako na polecenie pracodawcy będącego np. jednostką samorządu terytorialnego, a więc organu władzy publicznej. W szczególny sposób poruszyła nas też sytuacja ciężkiego pobicia kierowcy MPK w Poznaniu, który bohatercko zainterweniował w obronie maltretowanego pasażera i – ratując jego zdrowie a może i życie – naraził swoje własne.

Proponując wskazane zmiany IGKM dąży do maksymalnej eliminacji wątpliwości interpretacyjnych, spójności systemu prawnego i pewności prawa. Co istotne, nie miałyby one również charakteru precedensowego, gdyż na podstawie przepisów szczególnych

i orzecznictwa z ochrony przynależnej funkcjonariuszowi publicznemu korzystają także osoby nie objęte dyspozycją art. 115§13 KK, ale wykonujące niekiedy obowiązki o podobnym stopniu odpowiedzialności i ryzyka (por. SN w wyroku z dnia 27 listopada 2000 r., WKN 27/00, OSNKW 2001, nr 3-4, poz. 21, oraz w postanowieniu z dnia 8 grudnia 2004 r., IV KK 126/04, OSNKW 2005, nr 1, poz. 9). Na podstawie przepisów szczególnych z ochrony przynależnej funkcjonariuszom publicznym korzystają m.in. ratownicy medyczni i osoby udzielające pierwszej pomocy podczas czynności ratunkowych (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r., o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. z 2020 r. poz. 882.), nauczyciele (63 ust. 1 Karty Nauczyciela), sołtysi (art. 36 ust. 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378), adwokaci, czy radcowie prawni. Szeroki jest również katalog osób uznanych w judykaturze za „osoby wykonujące funkcje publiczne”, a nie wymienionych wprost na gruncie przepisów kodeksu karnego - na przykład kontroler biletów, diagnosta uprawniony do wpisywania w dowodzie rejestracyjnym pojazdu terminu kolejnego badania technicznego, ordynator w publicznym zakładzie opieki zdrowotnej pełniący czynności związane zarówno z administrowaniem, jak i z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, prezes zarządu spółdzielni mieszkaniowej w zakresie dysponowania środkami publicznymi, zastępca dyrektora banku, który w ramach swojej działalności kredytowej dysponuje środkami publicznymi, albowiem większościovym udziałowcem tego banku jest państwowa osoba prawna, itp.

Biorąc powyższe argumenty pod uwagę zwracamy się z prośbą do Pana Ministra o podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do zagwarantowania wskazanym grupom pracowników komunikacji publicznej odpowiedniej i skutecznej ochrony prawnej. W tym trudnym czasie pozwoli im to z pewnością skuteczniej wykonywać nakładane przez prawo obowiązki związane z bezpieczeństwem i zdrowiem publicznym. Ze swojej strony deklarujemy pełną gotowość do merytorycznego wsparcia takiej inicjatywy.

z wyrazami szacunku

PREZES IZBY
Dorota Kacprzyk